

väst.

1/15 VÄSTPUNKT ETT MAGASIN FRÅN
HÖGSKOLAN VÄST I TROLLHÄTTAN

JOSEFA FORSKAR OM GRÖN REHAB:

TRÄDGÅRDS- TERAPI

SID 14

STUDENTER ERBJUDS DELTIDS JOBB

SID 16 Nytt koncept vidareutvecklar ALL

PÅ JAKT EFTER LJUDKAMOUFLAGE

SID 8 Mycket som stör i kontorsmiljön

TACK LÄSARE!

I SAMBAND MED UTGIVNING AV DET SENASTE NUMRET av högskolans magasin Västpunkt i november genomfördes en läsundersökning. Magasinet Västpunkt utkommer med två nummer per år och skickas till alumner, samarbetspartners, politiker, beslutsfattare och myndigheter. Totalt skickas det ut till cirka 14 000 läsare. Det stora flertalet av er har inte själva aktivt valt att prenumerera på Västpunkt utan får den på grund av den funktion ni har, att ni samarbetar med oss på något sätt eller för att ni har varit studenter hos oss och är alumner.

RESULTATET AV UNDERSÖKNINGEN visar framför allt att Västpunkt är välkänt hos er läsare, ni vill läsa om ny forskning och det har en mycket hög trovärdighet. Förstås känns detta mycket bra! Detta särskilt med tanke på att magasinet kommer ut så pass sällan och att ni som får det inte själva valt det. Så tack läsare för det! Och tack för era synpunkter och input!

DET HAR SKETT EN VISS FÖRÄNDRING av innehållet som ett resultat av undersökningen. Vi lägger till exempel ytterligare lite mer fokus på att berätta om vår forskning. Vi vill också försöka visa hur mycket kunskap som utvecklas tillsammans med andra genom att berätta om samarbeten med olika aktörer i vår omvärld. Det är ju också en del av vår profil arbetsintegrerat lärande, AIL, där vi utgår från att kunskap skapas i hela samhället. Genom AIL bearbetas och utvecklas kunskapen i ett samspel mellan oss och er.

SOM ALLTID VILL VI FÖRSÖKA VISA BREDDEN i vår verksamhet. I detta nummer har vi bland annat artiklar om trädgårdsterapi, ensamkommande flyktingbarn, yrkeslärare, demokratifrågor, vårdforskning och nätverksföretag. En härlig mix!

JAG HOPPAS DU SOM LÄSARE blir inspirerad, nyfiken och kanske ibland lite överraskad över innehållet. Det blir i alla fall jag över den mångfald av verksamhet som bedrivs hos oss. Kanske hittar du nya områden att samarbeta kring – välkommen att hör av dig i så fall!

Trevlig läsning!

Anna Hallberg
Redaktör
vastpunkt@hv.se

INNEHÅLL

14. TILLBAKA TILL NATUREN
Grön rehab hjälper stressade själar till balans

8. LJUDKULISSER DÄMPAR STÖRANDE LJUD

4. UTBYTE FÖR STARKARE UTBILDNING OCH KOMPETENS

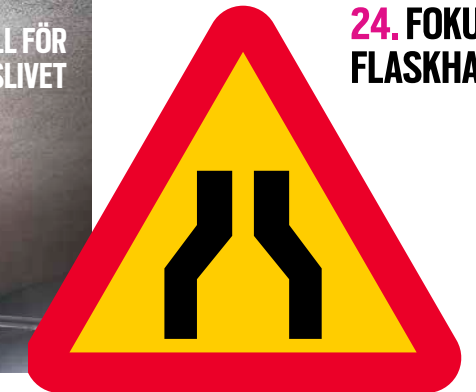
25. UNIK UTBILDNING FÖR MER JÄMLIK VÅRD

16. NY MODELL FÖR SAMARBETE MED ARBETSLIVET

24. FOKUS PÅ FLASKHALSAR

11. SAMARBETSAVTAL SKA SÄKRA KOMPETENSBEHOV

26. YRKESLÄRARE – EN VINSTLOTT FÖR BÖSSE

10. DEMOKRATIFRÅGOR GES HÖGRE PRIORITET PÅ HÖGSKOLAN VÄST

6. SÅ HALVERADES UTRYCKNINGSTIDEN
Positiv forskningsrapport om single responders i Lilla Edet

7. FORSKARE BOOSTAR NÄRINGSLIVET
Ökad omsättning och nya kunder efter ny PTC-satsning

12. "VÅRA HJÄRTEFRÅGOR I FOKUS"
Högskolans rektor Kerstin Norén om nya satsningar och 25-årsjubileet

18. SAMPEL MED SAMHÄLLSNYTTA SOM MÅL
Möt tre samarbetspartners inom tre olika forskningsområden

21. UTBILDNING FÖR MOTTAGANDE AV FLYKTINGBARN
Fokus på bemötande i högskolans unika uppdragsutbildning

23. ÅRETS CO-OPFÖRETAG: VOLVO PENTA
"Tack för att vi får låna era studenter"

Zetup

IMPROVE IT

”Vi som företag får den kompetens vi behöver och studenterna får relevanta jobb direkt efter utbildningen.”

UTBYTE FÖR STARKARE UT BILDNING OCH KOMPETENS

Studenter från programmet Nätverksteknik med IT-säkerhet (NIT) besöker företaget Zetup i Trollhättan. På plats får de höra vilken typ av kompetens som krävs och är aktuell i branschen och vilka typer av arbetsuppgifter som de kan vänta sig efter examen. Studiebesöket är ett av många utbyten i det livliga samarbetet mellan högskolan och Zetup.

TEXT: JEANETTE FRYKNER FOTO: ANDREAS OLSSON

Studiebesöket innehåller både informationspass med fika samt ett spännande besök i Zetups Datacenter. Där är oräkneliga kablar ordnade i utmärkta rader och ett frekvent brus antyder om allt det som strömmar genom sladdarna. Patrik Johansson är före detta NIT-student och jobbar idag på Zetup med teknisk support, server- och nätverksdrift, ett jobb med stor frihet och med det också ett stort ansvar.

– Det är saker som måste fungera, dygnet runt, säger Patrik.
– Otroligt häftigt att få en inblick i den riktiga världen, säger Jonathan Puonti, student på NIT-programmet vid Högskolan Väst.

– Nu får man en bättre helhetsbild och förstår bättre vad den teori vi läser passar in. Det verkar vara en bra arbetsplats med en öppen miljö och det är nyttig information att få höra direkt från dem, vad de tycker är viktigt när de ska anställa ny personal, säger Jonathan.

På Zetup jobbar man långsiktigt med kundrelationer men också inom rekrytering.

– Att ha ett direkt utbyte med ett utbildningsprogram på högskolan är betydelsefullt för oss för att vi ska kunna få kompetent personal, säger Anders Hultbrand, HR-ansvarig på Zetup.

– Under de senaste 10 åren har vi anställt 13 före detta studenter från Högskolan Väst. NIT-studenter passar oss för att de har en gedigen utbildning i botten. För att klara av utbildningen så krävs det att man har ett genuint teknikintresse. Det har visat sig att de som vi har anställt har lätt att ta till sig nya tekniker och har en vilja att vidareutveckla sig. Det är viktiga faktorer även om personligheten är viktigast för oss, säger Anders Hultbrand.

Båda vinner på samarbetet

Zetup vill vara en intressant arbetsplats – lika väl som de vill rekrytera kunnig och rätt personal så vill de vara en attraktiv arbetsplats. Att jobba aktivt med att nå ut till studenter och till exempel låta

dem komma på studiebesök tror Anders är bra för både företag, studenter och utbildning. Bland annat kan det handla om möjlighet till behovsanpassad utbildning, föreläsningar, att kunna rekrytera via högskolan och direkta samarbeten med studenter antingen via studiebesök, gästföreläsningar, mentorsverksamhet, praktikplatser och examensarbete och/eller utvecklingsprojekt på företaget.

– Vi som företag får den kompetens vi behöver och studenterna får relevanta jobb direkt efter utbildningen, säger Anders Hultbrand.

Zetup började sin bana i Trollhättan men finns nu också med kontor i Göteborg och Stockholm.

– Vi har en stark koppling till Trollhättan och ser vikten av en bra högskola som lockar studenter och kan behålla dragningskraften i regionen, säger Anders Hultbrand.

Mer relevant kunskap

Högskolan ser flera fördelar med samarbetet:

– Att samverka och integrera arbetslivet i utbildningen är en del av högskolans profil och finns i all vår utbildning och forskning. Vi använder i stor utsträckning ett problemorienterat arbetsätt, där vi utgår från uppgifter hämtade från arbetslivet som till exempel design av ett trådlöst nätverk. Konkret ser vi att det är bra för programmet och för studenten. Deras kunskap blir mer relevant

för arbetslivet och då möter man såklart också arbetslivets behov bättre, säger Kim Carlsson, lärare på programmet.

Zetup ser alla sina uppdrag som gemensamma. De jobbar tillsammans i team som skapar trygghet både för dem själva och för deras kunder. På köpet får man tillgång till hela Zetups spetskompetenser och styrkor.

– Som helhetsleverantör inom IT med fokus på effektivisering utgår vi i första hand utifrån kunden, vi lyssnar på vad de har för behov, analyserar deras situation och kommer sedan med konkreta lösningar. Vi tror på att komma till kunden och lyssna. Vi anställer inte personal som jobbar utifrån att enbart stilla sitt eget teknikintresse utan man måste också vara genuint intresserad av kunden, säger Magnus Blomberg, teknisk chef på Zetup.

MED RÖTTERNA I SEMCON

Zetup bildades redan 1986, men ingick då i Semconkoncernen. Det var först år 2001 som grunden till dagens Zetup byggdes, i samband med att den första outsourcingaffären tillsammans med SAAB/General Motors genomfördes. Därefter dröjde det några år, till 2007, innan Zetup blev ett helt fristående bolag. Idag finns det totalt 70 medarbetare i Göteborg, Trollhättan och Stockholm.

SINGLE RESPONDERS HALVERADE UTRYCKNINGSTIDEN

För att råda bot på långa väntetider på ambulansen testar Västra Götalandsregionen med ensamuttryckande vårdpersonal som kan vara på plats snabbare. Högskolan Västs docent Eric Carlström, med 30 års erfarenhet från ambulansyrket, gör tummen upp för satsningen i sin forskningsrapport.

– Det här ger tryggare patienter och en betydligt mer effektiv ambulanssjukvård, säger han efter sin utvärdering av satsningen i Lilla Edets kommun.

TEXT: ERIK TORSTENSSON FOTO: ANDREAS OLSSON

Eric Carlströms växande intresse för ledarskapsfrågor ledde till att ambulanssjuksköterskan 2005 disputerade inom offentlig förvaltning. Sedan dess har han jobbat med vårdplanering på olika sätt. Under många år har han också haft en heltidstjänst som lektor vid Högskolan Väst, men i dagsläget ansvarar han för två doktorander på högskolan. Den ena med inriktning mot vårdvetenskap och den andra mot arbetsintegrerat lärande.

Vårdplanering vid riskfyllda event

Kombinerat med sin tjänst på Högskolan Väst är Eric Carlström också professor vid Sahlgrenska Akademin, som sorterar under Göteborgs Universitet. Hans huvudinriktning är hantering av krissituationer ur ett hälsoperspektiv och bland annat jobbar han mycket med att planera vårdinsatser på plats i samband med stora event i Västra Götalandsregionen.

– Vi skapar en sjukvårdsstab för riskfyllda evenemang i samarbete med polis och räddningstjänst, förklarar Eric Carlström, som fortfarande rycker in och jobbar som ambulanssjuksköterska ibland.

Snabba insatser helt avgörande

Just att kunna utföra snabba insatser på plats kan vara helt avgörande för patienten och uppdraget att följa effekterna av Lilla Edet-satsningen på First single responders resulterade i en omfattande rapport. Där ger Eric Carlström regionens sjukvårdsansvariga många positiva svar kring möjligheten att komplettera den traditionella ambulansverksamheten och på det sättet använda resurserna mer effektivt. Storbritannien och USA är exempel på länder som länge haft denna modell, men det är först nu på senare år som Sverige har fått samma resursproblem i takt med att antalet ambulansutryckningar ökat.

FIRST SINGLE RESPONDER

Begreppet First single responder kommer från termen First responder, som är den som först anländer till en skadeplats. I flera europeiska länder samt i USA är det sedan länge vanligt med en organisation där en erfaren sjukvårdspersonal på egen hand rycker ut på larm för att kunna ge snabbare hjälp i väntan på att ambulansen ska hinna fram.

Hans studie från pilotprojektet i Lilla Edets kommun omfattar åtta månader. Att satsningen gjordes just där berodde på att utryckningstiderna var de längsta inom NU-sjukvårdens 15 kommuner. Förutom intervjuer med personalen har Eric Carlström analyserat omfattande statistik och rapporten ger en rad positiva svar. Lite oväntat var att de ensamarbetande utryckarna trivs och inte känner sig otrygga i sin roll.

– Detta är rutinerade ambulanssjuksköterskor som är vana att fatta beslut och värdera situationer, så det uppfattas inte som ett problem. Dessutom har de en nära kontakt med den lokala räddningstjänsten eftersom de har sin bas i samma lokaler.

Många utryckningar kunde avbrytas

Rapporten visar också att 139 av 396 ambulansuppdrag i försöksområdet kunde avbrytas, sedan ambulanspersonalen fått lugnande besked från sina ensamuttryckande kollegor som varit först på plats.

– På det sättet frigörs ambulansresurser till de fall där de verkligen behövs. En väg att vidareutveckla detta är att bara skicka den akututrustade bilen med first single responders på alla prio 2- och 3-larm och sedan låta ambulanssjuksköterskan bedöma om det finns behov av ambulans.

Hur gick det då med de långa utryckningstiderna i Lilla Edet? Från att ha varit sämst av 15 NU-sjukvårdskommuner placerade man sig i topp under utvärderingsperioden. Utryckningstiden halverades i snitt från 26 till 13 minuter. Riktlinjen säger tolv minuter.

FORSKARE BOOSTAR NÄRINGS-LIVET

När Saab Automobile gick i konkurs i Trollhättan startades flera utvecklingsprojekt för näringslivet. Ett sådant är PTC Boost, med syfte att öka samarbetet mellan Produktionstekniskt Centrum, PTC, på Innovatum och tillverkande företag i regionen. Ett tjugotal företag har fått utvecklingshjälp som de kunnat nyttja i sin verksamhet – och i flera av fallen har effekten blivit en direkt ökad omsättning och nya kunder.

TEXT: KARIN NOBIS/HELENA GRANATH FOTO: PATRIK JOHÅLL

Utvecklingsprojektet har drivits av forskare på Högskolan Väst, som är en av intressenterna på PTC. Tidigare har resurserna på PTC nästan bara utnyttjats av stora företag. Men i PTC Boost har fokus legat på små och medelstora företag. Mindre företag har ofta inte någon anställd som arbetar med utveckling utan måste fokusera på den löpande verksamheten. Då blir PTC och forskarna som en extern "utvecklingsavdelning".

Hållbarheten mångdubblades

Ett företag som kunde öka sin omsättning tack vare utvecklingsprojektet är företaget Ragn-Sells som jobbar med avfallshantering. Företaget hade hårt slitage på en kombinerad pump/kvarn som mal och pumpar runt hushållsavfall vid biogasproduktion. Två gånger i månaden var Ragn-Sells tvungna att byta ut knivar och pumphjulet. Genom PTC Boost testade forskningsingenjörerna på PTC tillsammans med företaget att lägga på ett slitåligt skikt med hjälp av termisk sprutning, vilket ledde till att hållbarheten mångdubblades. Tekniken, som också används i gasturbiner och flygmotorer, kunde appliceras på Ragn-Sells pumphjul.

Vann order på volymprodukt

Ett annat exempel på ett lyckat samarbete är Åkersteds i Kvånum, som tillverkar olika typer av fläktar till verkstadsindustrin. Företaget ville gå från enstyckstillverkning till större serier. Forskarna på PTC testade olika svetsmetoder som kunde vara lämpliga att automatisera och rekommenderade en lösning som var både billigare och enklare. Rätt typ av robotsvetsutrustning kunde installeras och Åkersteds vann en order på en volymprodukt.

"Framgångsfaktorer har varit hög kompetens och stort engagemang från Högskolan Väst samt god matchning mellan projekten och tillgänglig resurs."

– Vi har fortfarande en pågående dialog med Åkersteds om olika utvecklingsprojekt. Det har varit ett givande samarbete, säger Kjell Hurtig, forskningsingenjör på Högskolan Väst.

Flera framgångsfaktorer

Tommy Christensen är projektkoordinator på Innovatum och han är nöjd med resultaten. Förutom de två beskrivna projekten, använder sju av de tjugo företagen resultaten från utvecklingsprojekten i sin verksamhet och i åtta fall används resultaten i fortsatt utveckling.

– Framgångsfaktorer har varit hög kompetens och stort engagemang från Högskolan Väst samt god matchning mellan projekten och tillgänglig resurs.

För Högskolan Väst och Innovatum har PTC Boost lett till en ökad kunskap om behoven som finns hos tillverkande företag samt en ökad omvärldskontakt, både med företag och andra utvecklingsresurser. För företagen har tröskeln för att samarbeta kring utvecklingsprojekt med högskolan blivit lägre.

KAMOUFLERANDE LJUD DÄMPAR STÖRANDE LJUD

Ungefär två miljoner svenskar arbetar i kontorsmiljö. Störande ljud är ett av de största problemen, och då främst i kontorslandskap. 40 procent anser att den allmänna ljudnivån är främsta källan till irritation. Andras prat är det som stör mest. Specialdesignade ljudkulisser kan vara lösningen.

TEXT: KARIN NOBIS

Ljudmiljön på arbetsplatsen påverkar både produktivitet, välbefinnande och hälsa hos personalen. Frågan är då vad man kan göra för att få en bättre ljudmiljö?

Det ska Lena Pareto, forskare i informatik vid Högskolan Väst, ta reda på tillsammans med bland andra ljuddesignern Martin Ljungdahl Eriksson och Björn Hellström, forskare på Konstfack. De ska studera effekterna av ett egenkonstruerat ljudmiljösystem. I systemet kan icke önskvärda ljud reduceras och positiva ljud från omgivningen lyftas fram eller tillsättas med hjälp av digital teknik.

– De flesta känner till att ljuddämpande åtgärder kan minska ljudmiljöproblem men samma effekt kan uppnås genom att lägga till bakgrundsljud som människor uppfattar som positiva. Man maskerar det oönskade ljudet. Andras samtal stör exempelvis mindre, när man kamouflerar prat så att man inte hör vad de säger, säger Lena Pareto.

Det finns inte mycket forskning inom området och det är lite speciellt att forska om

ljud eftersom upplevelsen är så individuell. Den styrs av våra känslor och påverkas av en rad faktorer: vår inställning till arbetsmiljön, om vi gillar och förstår ljuden, förändringar i ljudmiljön, aktuell sinnesstämning och individuell ljudkänslighet. Upplevelsen beror också på vilken typ av arbete som ska utföras. Om det krävs problemlösning, eftertanke och koncentration kan det göra oss mer känsliga för ljudstörningar.

Ljudkulisser utformas

Forskarna har valt att koncentrera sig på olika typer av arbete – dels enskilt koncentrerat arbete och dels kreativt samarbete – när de utformat ljudkulisserna. För enskilt koncentrerat arbete har man skapat en ljudatmosfär som upplevs som rumsligt avgränsande och lugnande. En subtil rytm av lugn andning, lite meditativ, med ljud som pendlar från ena sidan till den andra för att försöka ”stänga in” uppmärksamheten. För det kreativa samarbetet ska ljudbilden mer ge upplevelsen av rymd, högt i tak, nyfikenhet med lite ovän-

tade inslag – för att öppna upp sinnen och stimulera till kreativitet.

Tester bekräftar hypotes

De här ljudmodellerna har sedan testats i flera omgångar genom simulering av kontorslandskapsmiljöer i perceptionslaboratoriet på Konstfack.

– Testerna hittills har visat att ljudmodellerna vi har utformat är intressanta att gå vidare med. Alla modeller var uppskattade av flera testpersoner även om preferenserna var olika. Testpersonerna gjorde också klar skillnad på vilka ljudmodeller som passade var, och de bekräftade vår hypotes, säger Lena Pareto.

Studier på arbetsplatser under längre tid är nästa steg. En ljudmiljöprototyp har utvecklats och kommer att placeras ut på olika aktivitetsbaserade kontor. Där ska de kontorsanställda få välja ljudmodell från en panel varje gång en arbetsplats används. Forskarna utvärderar sedan valen för att se vilka mönster som finns mellan valt ljud och aktivitet.

Stellan Vinthagen

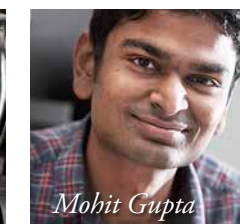
Irene Bernhard

Leif Karlsson

Åke Persson

Mohit Gupta

Petter Hagqvist

Ulla Fredriksson Larsson

NYTT OM NAMN PÅ HÖGSKOLAN VÄST

Nya professorer

SVEN SIVERBO är ny gästprofessor i företagsekonomi. Han forskar dels om offentliga organisationers styrning av privata välfärdsleverantörer. Hur styr kommuner privata utförare inom äldreomsorg och teknisk verksamhet? Den handlar också om när det blir för mycket styrning. Varför tenderar stora organisationer att styra medarbetare allt mer och vilka effekter får det?

GUNNAR KLEIN är ny gästprofessor i hälsoinformatik. Hans forskning berör användningen av IT för bättre hälsa. Den rör bland annat IT-system för vårdens personal och organisationer, kunskapsutveckling, folkhälsoarbete samt verktyg för patienter/invånare för att bättre sköta sin hälsa själv och för att förbättra interaktionen med vården.

STELLAN VINTHAGEN har befordrats till professor i sociologi. Hans forskning handlar om sociala rörelser och aktivism och hur dessa kan förändra samhället. Han disputerade 2005 vid Göteborgs universitet med avhandlingen Icke våldsaktion, där han på ett vetenskapligt sätt försöker förklara hur fredliga motståndsrörelser kan nå resultat.

ULLA HÄLLGREN GRANEHEIM är ny gästprofessor i omvårdnad. Hennes forskning berör patient-vårdrelation samt upplevelser av vård och bemötande bland personer med självskadebeteende, närstående och vårdare.

ÅKE PERSSON har befordrats till professor i engelska med litteraturvetenskaplig inriktning. Forskningen fokuserar främst på samtida irländsk litteratur på engelska och berör alla genrer: romankonst, lyrik och drama. Fokus ligger på hur litteraturen interagerar med det omgivande samhället för att på så sätt peka på till exempel samhälleliga problem och sociala orättvisor.

LEIF KARLSSON är ny professor i produktionsteknik med inriktning mot svetsning. På senare tid har han huvudsakligen ägnat sig åt höghållfasta svetsgods. Huvudfokus i hans forskning är svetsmetallurgi.

YVONNE VON FRIEDRICHS är ny gästprofessor i företagsekonomi. I sin forskning utgår hon från ett företagsekonomiskt perspektiv när hon studerar hur företag och entreprenörer är en del av utvecklings- och förändringsprocesser i samhället.

ILONA HELDAL är ny gästprofessor i informatik. Hennes forskning handlar om användande av simulering och serious games (SSG) för utbildning, träning och övning inom räddningstjänst och liknande verksamhet.

LENA BOSTRÖM är ny professor i pedagogik och en av Nordens främsta experter inom lärostilsteori. Hennes forskning handlar om lärostilspanpassad undervisning jämfört med traditionell undervisning i svensk grammatik.

Nya doktorer

ALI KEYVANI har disputerat i produkt- och produktionsutveckling och har studerat hur datorsimuleringar av mänskliga rörelser i bilindustrin hjälper till att förebygga belastningsskador.

MOHIT GUPTA har disputerat i produktionsteknik och har studerat hur sprickor i ytbeläggning på flygmotorer är nödvändiga för en bättre livslängd och bättre värmeisolerings.

PETTER HAGQVIST har disputerat i produktionsteknik och har utvecklat mätmetoder som med hjälp av sensorlösningar kan förbättra användandet av tredimensionella skrivare inom flygindustrin.

CECILIA THORSEN har disputerat i pedagogik och har studerat betygssystem och hur betyg fungerar som instrument för urval.

IRENE BERNHARD har en teknologie doktorsexamen i ämnet Planering och beslutsanalys med inriktning mot urbana och regionala studier. Titeln på doktorsavhandlingen är "E-government and E-governance. Local implementation of E-governance Policies in Sweden."

WILLIAM JOBE har disputerat i informatik och avhandlingen handlar om hur användning av mobil teknologi skapar förutsättningar för lärande i Kenya.

TOMAS LINDROTH har disputerat i informatik med avhandlingen "Being Multisituated – Characterizing Laptops in Networked Situations" – om hur mobil teknik formar människans vardagliga situationer.

ULLA FREDRIKSSON LARSSON har disputerat i vårdvetenskap med avhandlingen "Fatigue och återhämtning efter hjärtinfarkt" som fokuserar på att öka kunskapen om vad som orsakar fatigue (en speciell typ av trötthet), hur den upplevs och hur man kan hantera den.

DEMOKRATI- FRÅGOR GES HÖG PRIORITET

Nu genomförs en strategisk satsning på demokrati-frågor på Högskolan Väst. Syftet är att stärka arbetet med att göra studenterna till aktiva samhällsmedborgare i ett demokratiskt samhälle.

– Jag vill gärna att Högskolan Väst tar täten bland Sveriges lärosäten i detta arbete, säger Kerstin Norén, rektor vid Högskolan Väst.

TEXT: ANNA HALLBERG

Internationellt, inte minst i USA, finns en livlig diskussion om högre utbildnings roll som bildande institution, där studenterna inte enbart skall förvärva färdigheter som är direkt nyttiga i en yrkesroll utan även utvecklas som samhällsmedborgare. I Sverige har diskussionen i stort varit frånvarande.

– Givet det nya politiska klimatet framstår det dock allt viktigare att dessa demokratidiskussioner lyfts, även i högskolesektorn. Jag har därför i år initierat nya satsningar för att vi som lärosäte

ska lyckas att leva upp till att bidra till att göra våra studenter till aktiva medborgare i demokratiska samhällen, säger Kerstin Norén.

Det Kerstin Norén syftar på är ett av de fyra målen som man enats om i Europa som vägledande för högre utbildning. Det rör just hur högskolan förbereder studenterna att bli aktiva medborgare i demokratiska samhällen, Preparation for life as active citizens in democratic societies. Den senaste månaden har flera viktiga åtgärder vidtagits i arbetet.

– Vi har exempelvis nyligen blivit medlemmar i Scholars at risk, ett internationellt nätverk av mer än 300 högskolor i 35 länder som arbetar för den akademiska friheten och för att försvara de mänskliga rättigheterna för forskare i hela världen, säger Fredrik Sunnemark, Centrum för studier av mångfald, jämställdhet och integration som är en av dem som ansvarar för demokratiarbetet på högskolan.

Runt om i världen utsätts forskare och akademiker för förtryck och risker på grund av vad de står för och förmedlar genom sitt arbete. Nätverkets arbete handlar bland annat om att arrangera föreläsningsserier med inbjudna ”Scholars at risk” och ge möjlighet till skydd för utsatta forskare genom att erbjuda tjänster och stipendium vid ett medlemsuniversitet. I Sverige är en handfull andra lärosäten med utöver Högskolan Väst.

Första svenska lärosäte som ansluter sig

Högskolan har också blivit externa medlemmar i två amerikanska universitetsorganisationer, AACU och AASCU, som arbetar med demokrati- och mångfaldsfrågor kopplat till akademien. Syftet är att lära sig mer och få tillgång till exempel på hur man arbetar med frågorna för att kunna implementera dessa på hemmaplan.

– Det är välrenommerade organisationer och som det ser ut är vi det första svenska lärosätet som ansluter oss, säger Fredrik Sunnemark.

Det kommer även att anordnas någon form av heldagsaktivitet för personal, studenter och samarbetspartners i höst på temat demokrati liksom öppna föreläsningar för allmänheten.

– Vi kommer också att se över utbildningsplaner och examensmål och genomlysas hur demokratiaspekten är uttryckt och se hur vi kan göra för att hitta ett sätt för att få detta att genomsyra alla utbildningar, säger Fredrik Sunnemark.

Demokratitema på Almedalen i sommar

Demokrati-frågan är också något högskolan har som tema på sin medverkan i Almedalen i sommar. Där anordnas bland annat ett seminarium med deltagare från utbildningssektorn, Sveriges Förenade Studentkårer och andra inom bildningsverige på temat ”Högskolan och demokratin. Tar svenska lärosäten sitt samhällsansvar?”

– Här vill vi sticka ut hakan och visa att vi arbetar med frågan. Målet för året är att demokrati-frågorna ska ha blivit en tydligare del av högskolans verksamhet och att vi har hittat arbetsformer som fungerar. Målsättningen är också att bedriva ett gemensamt arbete tillsammans med olika aktörer i det omgivande samhället, säger Fredrik Sunnemark.

Efterfrågan på välutbildade ingenjörer och tekniker inom elkraft är stor och kommer att öka framöver. Det råder stor brist på forskarutbildade elkrafttekniker i hela Norden och Högskolan Väst behöver förstärka sina resurser inom elkraftområdet för att säkerställa kvalitet och långsiktig utveckling inom elkraftutbildningarna.

TEXT: JEANETTE FRYKNER

Som ett led i den långsiktiga utvecklingen av högskolans utbildning och forskning inom elkraftsområdet har Högskolan Väst ingått ett nytt samarbetsavtal avseende utbildning och forskning med Gothia Power AB. Gothia Power AB är ett svenskt konsultbolag inom elkraftområdet som finns i Göteborg, Malmö, Västerås och Oskarshamn.

De båda parterna har ett ömsesidigt intresse av att förstärka kvaliteten i elkraftutbildningen. I nuläget bedrivs dels en två-årig utbildning till högskoletekniker inom elkraft och dels en treårig

elektroingenjörutbildning på Högskolan Väst. Avtalet ska bidra till att garantera tillgång till välutbildade elkraftingenjörer och elkrafttekniker.

Vill forska tillsammans

Det nära samarbetet mellan industri och högskola kommer på ett effektivt och pedagogiskt sätt att föra in ”verkligheten” i utbildningen, samtidigt som viktiga forskningsresultat på ett naturligt sätt snabbt kan nyttiggöras. Vidare ger samarbetet förutsättningar för att bygga gemensamma forskningsplattformar där även andra parter kan delta. Högskolan Väst och Gothia Power AB inriktar sig också på gemensamma forskningsansökningar och forskningsprojekt.

– Samarbetet med Gothia Power gör att vi på Högskolan Väst kan utveckla elkraftutbildningen och att vi på sikt kan bygga upp en egen fristående forskningsamverkan inom elkraftområdet. Tillsammans deltar vi i programråd och branschråd och Högskolan Väst får genom Gothia Powers AB tillgång till disputerad personal för utbildning, handledning och examination, såväl i kursverksamheten som när det gäller kandidat- och examensarbeten, säger Liselott Lycke, prefekt för Institutionen för ingenjörsvetenskap på Högskolan Väst.

Kerstin Norén

VÅRA HJÄRTEFRÅGOR I FOKUS

Så har vi summerat året 2014 och färdigställt högskolans Årsredovisning. Året var på många sätt gott med högt söktryck, fortsatt bred rekrytering, stabil utveckling av såväl forskarutbildning som högskolans forskning samt ett ekonomiskt resultat som skapar utrymme för nysatsningar under 2015.

Först några korta fakta från Årsredovisningen för 2014.

- Antal registrerade studenter: 12 890 st.
- Helårsstudenter: 5 190 st.
- Hösten 2014 innebar störst antal förstahandssökande någonsin.
- Prestationsgrad helårsprestation/helårsstudent: Prestationsgraden minskar på fristående kurser (utanför program), särskilt på nätkurserna.
- Antalet vetenskapliga publikationer bland högskolans forskare innebar en ökning med 65 procent jämfört med föregående år.
- Antal anställda: 586 st
- Ekonomi: Omsättning 506 mkr. Överskott med 34,5 miljoner.

Sammanfattningsvis kan man säga att de senaste årens ökning av uppdragsverksamheten parat med ett ökande söktryck för högskolans grundutbildningar samt ett fortsatt högt intresse från externa bidragsgivare att finansiera forskningen visar på den viktiga roll som högskolan spelar.

Om vi blickar framåt har vi också lämnat in Budgetunderlaget för 2016-2018 där vi beskriver för regeringen vad vi vill framöver, hur vi vill att vår verksamhet ska se ut samt vad det innebär för önskemål kopplat till de statliga anslag vi får. För vårt utbildningsuppdrag önskar vi ligga kvar på nuvarande nivå med en viss ökning, angående forskningen begärs en ökning av forskningsanslaget och vi ser ett behov av ett fördubblat AIL-anslag för att kunna göra ännu mer nytta tillsammans med våra samarbetspartners.

I april hade vi besök av ministern för högre utbildning och forskning, Helene Hellmark Knutsson. Vi hade givande samtal om bland annat vikten av högre utbildning i hela landet och det var inget tal om att eventuella sammanslagningar skulle vara aktuella. Det var snarare fokus på breddad rekrytering samt vikten av livslångt lärande. Det känns skönt att högskolans hjärtefrågor, som breddad rekrytering, är aktuella på den politiska agendan igen.

Jag har i år initierat nya satsningar för att vi som lärosäte ska lyckas att leva upp till ett av fyra viktiga mål som vi enats om på europeisk nivå – att bidra till att göra våra studenter till aktiva medborgare i demokratiska samhällen. Vi har exempelvis nyligen blivit medlemmar i Scholars at Risk, ett internationellt nätverk som arbetar för den akademiska friheten och för att försvara de mänskliga rättigheterna för forskare i hela världen. Genom att nu också vara externa medlemmar i två amerikanska universitetsföreningar som arbetar med demokrati- och mångfaldsfrågor lär vi oss mer och får tillgång till goda exempel på hur man arbetar med frågorna. Demokrati är också något vi har som tema på vår medverkan i Almedalen i sommar.

I sommar är det 25 år sedan högskolan bildades. Det kommer vi att fira på olika sätt under hösten – bland annat med en jubileumsfest för personal och vänner och med ett Öppet hus för alla intresserade. Varmt välkommen att fira med oss! ■

NOTISER

Trackit ska ge framgångsrika studier

Trackit är ett europeiskt projekt där man utvecklat ett koncept för att kartlägga, analysera, utveckla och kvalitetssäkra stödstrukturer för studenters framgångsrika studier. I arbetet med Trackit strävar man efter breddad genomströmning där studentens väg in i högskolan, genom utbildningen och ut i arbetslivet kartläggs och kvalitetssäkras. Projektet ska resultera i en kunskapsbank och rekommendationer för hur det framtida arbetet läggs upp, exempelvis ska rutiner tas fram som ger alla studenter likvärdiga möjligheter oavsett bakgrund och/eller utbildningsinriktning. I vår har projektets första fas inletts med en kartläggning av hur högskolan arbetar för att följa studenter, före, under och efter studierna.

STORT ANTAL SÖKANDE

När anmälningstiden gått ut till landets högskoleutbildningar med studiestart i höst, står det klart att Högskolan Väst alltså lockar ett stort antal förstahandssökande. Liksom i övriga landet går dock siffrorna ned något jämfört med rekordåret 2014. Med anledning av högskolans anpassningsarbete till en lägre budget är det i år tre program som inte erbjuds och det är också ett färre antal kurser. Detta är sannolikt förklaringen till att sökandetalet är något lägre i år.

De mest populära programmen:

- Socialpedagogiska programmet
- Sjuksköterskeprogrammet
- Mäklarekonom
- Förskollärare
- Socialpsykiatrisk vård
- Ekonomprogrammet

MINISTERBESÖK

I slutet på april besökte Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning, Högskolan Väst. Hon deltog dels i Sveriges Förenade Studentkårers, SFS, fullmäktigemöte men träffade också högskolans ledning för en överläggning. I samband med att lunch intogs föreslades dessutom ett par av högskolans miljöer där utbildning och forskning inom profilområdet arbetsintegrerat lärande bedrivs.

Mengting Xie på Master Program in International Business fick vid en ceremoni på Utrikesdepartementet motta utmärkelsen Global Swede. Där uppmärksammas internationella studenter på svenska lärosäten. Tanken bakom konceptet Global Swede är att studenterna i framtiden dels kommer vara goda ambassadörer för en positiv bild av Sverige och samtidigt fungera som viktiga kontakter för svenskt näringsliv ute i världen.

TILLBAKA TILL NATUREN

GRÖN REHAB
HJÄLPER STRESSADE
SJÄLAR TILL BALANS

Redan på 1700-talet hyllade filosofen Jean-Jacques Rousseau naturen och dess positiva kraft på människan. Naturen har också använts som terapirum inom bland annat svensk mentalvård. Men något hände och sjukvården började förlita sig mer på syntetiska läkemedel och andra terapiformer. Kunskapen om naturens helande kraft föll i glömska, men nu visar ny forskning om grön rehab att den verkligen har en positiv effekt.

TEXT: KARIN NOBIS FOTO: ANDREAS OLSSON

Naturen var bortglömd inom vården ända tills forskare under 1980-talet märkte att operationspatienter som hade fönster mot en park, tillfrisknade snabbare än patienter vars fönster vette mot en parkeringsplats. Då väcktes tankar om att använda naturen som läkningsmetod igen.

Grön rehab i Botaniska trädgården

Pionjär i Sverige är Lantbruksuniversitetet i Alnarp, vars trädgårdar är kända över hela landet. Hit kommer många landstingsanställda för att lära sig mer om natur- och trädgårdsterapi och naturens roll för livskvalitet och hälsa.

I Västra Götalandsregionen erbjuds sedan 2006 så kallad Grön Rehab i Botaniska trädgården i Göteborg för personer som lider av utmattningssymptom eller depression. En forskargrupp där Josefa Vega Matuszczyk, lektor i psykologi vid Högskolan Väst, ingår har under tre år studerat rehabiliteringen. I intervjuer och självskattningstester har deltagarna själva berättat och resultaten visar att man upplevt det positivt att följa naturens takt. Genom trädgårdsarbetet fick man träna på att göra en sak i taget, utan att stressa på händelseförloppet. Positivt var också, enligt deltagarna, att man kunde tillåta sig själv att ta pauser.

En växande effekt

Studier av andra terapiformer har visat att positiva resultat har mattats av efter en tid, men för grön rehab hade inte någon längre studie gjorts tidigare. Därför var det viktigt för forskarna och regionen att följa upp deltagarna även efter tiden i Botaniska. Det gjordes efter ett halvår respektive ett år.

– För grön rehab visades det bästa resultatet ett år efter avslutad behandling. Deltagarna använde fortfarande de andnings- och avslappningstekniker som de lärt sig under rehabiliteringen. Och de fortsatte att vara ute i naturen. Sådant här tar tid, deltagarna lär sig tänka på ett nytt sätt, berättar Josefa Vega Matuszczyk.

Eftersom de få utvärderingar av grön rehabilitering som gjorts inte har mätt effekter på längre sikt, fanns det heller inte någon

sade sig cirka 26 procent av deltagarna ha en god arbetsförmåga och efter ett år var den siffran 52 procent. Sjukskrivningar längre än fjorton dagar gick ner med 52 procent efter ett år.

Trädgårdsexperten och psykologen

Rehabiliteringen i Botaniska trädgården erbjuder deltagarna ett nätverk av trädgårdsexperter och biologer, men också psykologer och sjukgymnast.

– Det finns många parametrar förutom naturen. Därför är det svårt att med exakthet veta vad som påverkar mest, eller om det är en kombination av alla delar, säger Josefa Vega Matuszczyk.

För att försöka urskilja naturens roll, gjorde forskarna en studie där de jämförde effekterna av avslappning inomhus med avslappning i naturen. Man utgick från deltagarnas förmåga att fokusera på en given uppgift. Blodtryck och hjärtfrekvens mättes före och efter avslappningen och deltagarna fick svara på var de upplevde mest avslappning.

Resultaten visade att förmågan att fokusera uppmärksamheten förbättrades signifikant när avslappningen utfördes i naturmiljön jämfört med inomhusmiljön. Blodtryck och hjärtfrekvens sjönk signifikant, oavsett om deltagarna var ute eller inne, men de upplevde själva att de blev mer avslappnade i naturen.

Kan vara en viktig terapiform

Forskarnas sammanfattning är att grön rehabilitering har en positiv effekt på hälsa och kognitiv förmåga och att det kan vara en viktig terapiform för att förebygga och rehabilitera vid stressrelaterade symptom.

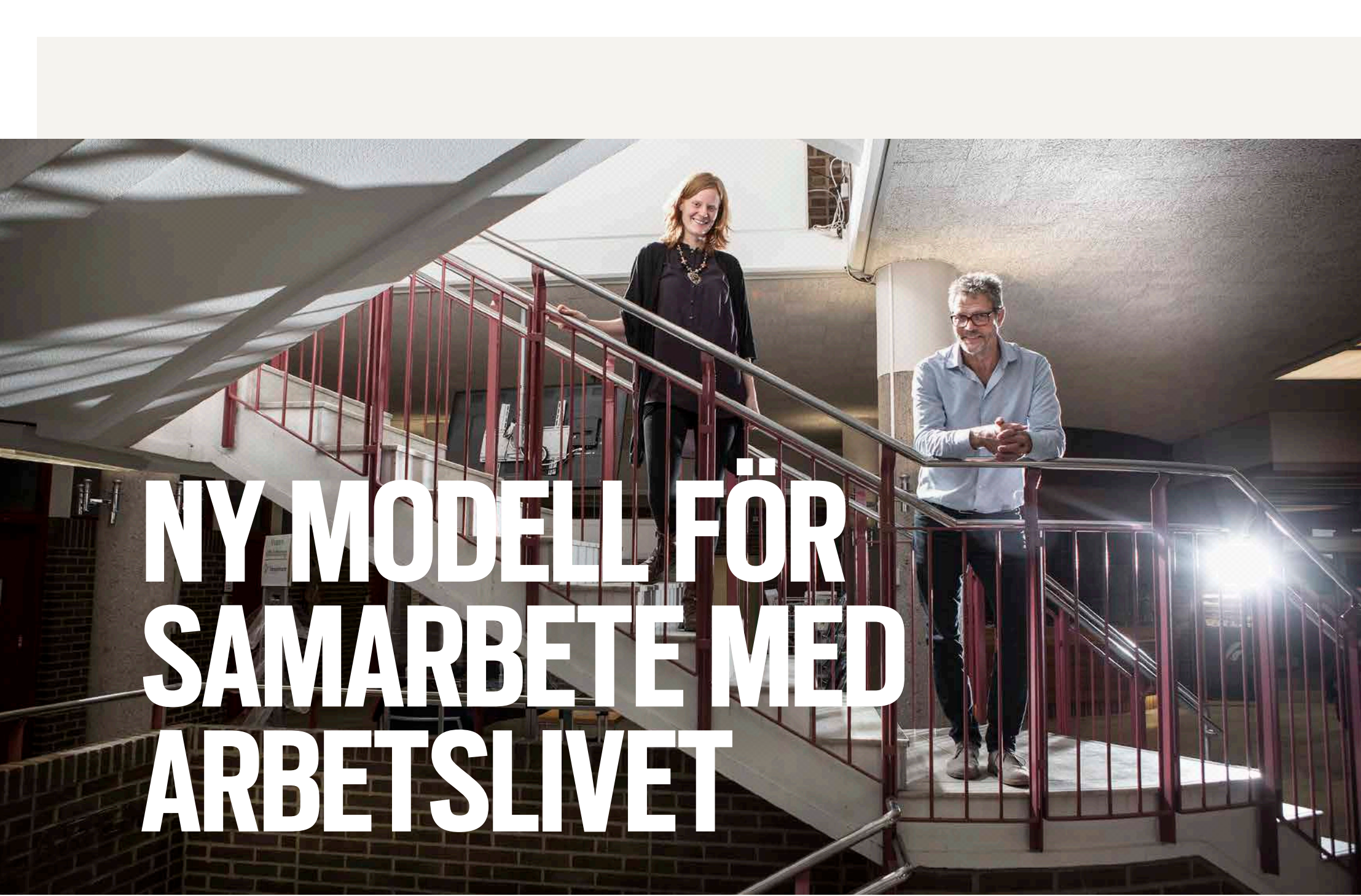

Josefa Vega Matuszczyk har forskat kring grön rehab i Botaniska trädgården.

kunskap om terapiformens påverkan på sjukskrivningarnas längd. Därför var även det en viktig aspekt i utvärderingen.

Forskarna tittade också på effekter på utbrändhet, arbetsförmåga och stressrelaterade hälsosymptom.

Resultaten visade att Grön rehab leder till en minskad känsla av utbrändhet och även till minskade långtidssjukskrivningar. Arbetsförmågan blev dessutom bättre och färre stressrelaterade symptom rapporterades. Även här visades positiva förändringar över tid. Vid startpunkten för rehabiliteringen

NY MODELL FÖR SAMARBETE MED ARBETSLIVET

Näringslivsenheten i Trollhättans Stad vill dra nytta av den kompetens som finns hos högskolans studenter. Samtidigt passade inte någon av de etablerade samarbetsmodellerna in på deras behov och önskemål.

– Mitt förslag till konceptet Studentmedarbetare togs emot väl av både Studentkåren och högskolan så nu är vi igång, säger Dick Eriksson, näringslivsansvarig på Trollhättans Stad.

TEXT: ANNA HALLBERG FOTO: ANDREAS OLSSON

Konceptet handlar om att en student parallellt med sina studier anställs för ett avancerat deltidsarbete med koppling till studentens aktuella utbildning. Syftet med modellen är att höja utbildningarnas kvalitet och relevans och att göra studenterna än mer förberedda på arbetslivets krav. Samtidigt sker en utveckling av högskolans kontakter med arbetslivet. Omfattningen är begränsad till 10 procent av en heltid för att inte äventyra studierna.

– Sedan i slutet av februari och fram till juni har vi nu en student på plats cirka 4 timmar per vecka. Hur arbetet läggs upp formar vi tillsammans, beroende på hur intensiva studierna är och hur mycket det finns att göra här, säger Dick Eriksson, som erbjuder arbetsuppgifter av såväl analytisk, kreativ som kommunikativ karaktär.

För att säkerställa relevansen i arbetsinnehållet sker utlysningen av deltidsarbetet i samråd med högskolan och i samband med anställningens slut återkopplar studenten till aktuell utbildning och dess studenter.

– Det här är en del av högskolans profil arbetsintegrerat lärande där vi hela tiden utvecklar nya sätt att knyta arbetslivet till utbildningarna. Modellen kopplar ihop studentens extraarbete med relevanta delar i utbildningen – det här handlar inte bara om att jobba extra utan att sätta in det i ett utbildningssammanhang, säger rektor Kerstin Norén.

Sudda bort stämpeln

För Trollhättans Stads del handlar det om att knyta kompetens till sig och att genom studenter få in nya perspektiv på sin verksamhet. Men också att göra sig mer kända hos studenterna som en möjlig arbetsgivare.

– Det är ett sätt för oss att visa vad vi arbetar med. Fast vi finns bara ett stenkast bort är vi helt okända för många studenter. Vi vill också få bort stämpeln av att det är mossigt att arbeta kommunalt och hjälpa till att skapa en mer positiv bild av staden, säger Dick Eriksson.

Studenterna erbjöds att söka platsen precis som vid en vanlig rekrytering och det hölls intervjuer med fem sökande. Valet föll på Elin Bom som läser andra året på Internationella programmet för politik och ekonomi men det var fritt för alla att söka. Det viktigaste är att det finns ambition och drivkraft och intresse för näringslivs- och samhällsfrågor, menar Dick Eriksson, som också är aktiv i handledningen av studenten.

– Elin var helt enkelt bäst och mest lämpad. Hon är kreativ, har stark integritet och vågar säga vad hon tycker. Det är viktiga egenskaper här hos oss, säger Dick Eriksson.

Rakt in i jobbsituationen

Det är inte svårt att se att Elin Bom är nöjd med att vara på plats. Det märks att hon känner sig bekväm, välkommen och glad över att få chansen. Orden flödar ur henne när hon ska beskriva hur det känns.

– Jag är så otroligt glad. Och känner mig privilegierad över att ha fått denna möjlighet. Jag har aldrig hört talas om något liknande så därför känns det extra spännande. Jag får in en fot på arbetsmarknaden, jag får träffa intressanta människor och får testa på hur det är att jobba i en kommun, säger Elin Bom, 23 år från Kungälv och nu bosatt i Trollhättan.

Hon berättar att hon nästan med en gång fick börja jobba. Just nu tar hon kontakt med

företag som hon ska boka in för träffar under våren. Hon ska beskriva vad näringslivsenheten kan stötta med och kommer att vara delaktig på träffarna. Där handlar det om att lyssna in deras framtida behov, utveckling och samarbeten som kan bli aktuella.

– Jag känner mig mycket mer delaktig än jag trodde jag skulle få vara. Till viss del påverkar det kanske att det är en liten arbetsgrupp jag är med i. Alla är otroligt välkommande.

Hon tycker redan att hon lärt sig många nya saker och har en helt annan inblick i kommunen. Under utbildningen kan det ibland vara svårt att koppla studierna till hur de ska användas när man sedan ska jobba, menar Elin. Att få arbetslivserfarenheter gör att hon lättare ser nyttan med den teori hon läser.

"Det är ju inte alla som jublar när man ringer så då gäller det att ta dem på rätt sätt."

– Jag får också känna på ett klimat som inte finns i skolan. Att anpassa det man ska säga, vara lyhörd och lära sig bemöta olika svar och personer är nyttigt. Det är ju inte alla som jublar när man ringer så då gäller det att ta dem på rätt sätt.

Kan bli fortsättning i höst

Liksom för många andra arbetsgivare väntar stora pensionsavgångar även för Trollhättans Stad och det finns ett stort rekryteringsbehov. Dick Eriksson ser ett stort värde i att bredda kontakterna med högskolan och det nya konceptet kan bli en ny liten "motor" som kan ge nya och andra samarbeten, menar han.

Elin Bom kan mycket väl tänka sig att arbeta i en kommun i framtiden. Som statsvetare är det inte ovanligt att kommunen blir arbetsgivare. Men först ska hon plugga klart och till hösten är det en form av praktikkurs på utbildningen och de har redan pratat om möjligheten att göra den på Trollhättans Stad. Något som båda parter har förhoppningar om.

SAMSPEL RUNT FORSKNING MED SAMHÄLLSNYTTA SOM MÅL

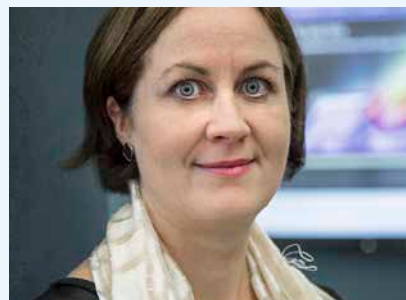
Ett av målen med Högskolan Västs forskning är att resultaten ska leda till nytta för samhället. Därför söker högskolan i stor utsträckning ett nära samarbete med aktörer inom olika branscher, såväl inom den offentliga som privata sektorn. Förutom forskningsresultaten skapar samspelet kring själva processen också mervärden för alla parter. Möt tre av högskolans forskningspartners inom tre olika områden.

TEXT: ERIK TORSTENSSON FOTO: ANDREAS OLSSON

”Att kunna knyta doktorander till oss är också ett sätt att hitta personal med rätt kompetens”

Peter Emwin, GKN Aerospace

”Vi vill båda utveckla en skola som ännu bättre än idag kan möta elevernas behov”

Elin Wallberg, Samsung Electronics Nordic

”Forskarna är med i uppföljningsdiskussionerna och kommer med reflektioner som inspirerar”

Pernilla Engqvist Widegren, Vara kommun

► EN FANTASTISK FORSKNINGSMILJÖ

En unik arena som skapar effektiva forskningsmiljöer. Så beskriver chefen för forskningen inom material- och tillverkningsteknik vid GKN Aerospace, Peter Emvin, samarbetet med Högskolan Väst vid Produktionstekniskt Centrum på Innovatumområdet i Trollhättan. Flera av högskolans doktorander har redan anställts inom företaget efter avslutade studier.

GKN:s forskningsavdelning inom material- och tillverkningsteknik omfattar omkring 30 personer. I dagsläget är åtta av dem industridoktorander. Avdelningens huvudsakliga placering är vid Produktionstekniskt Centrum, PTC, men kontorsplatser finns även vid GKN:s anläggning på Stallbackaområdet för att avdelningen enkelt ska kunna stödja införandet av den nya teknologi som arbetas fram inom PTC.

Målet med forskningen är att hitta nya och förfinade produktionsprocesser, som sedan kan appliceras i tillverkningen av komponenter till flyg- och raketmotorer. Att minska materialåtgången, effektivisera produktionen och minska komponenternas vikt är några nyckelfaktorer.

”Vi har ett väldigt bra samarbete”

Fyra av avdelningens nuvarande åtta industridoktorander är knutna till Högskolan Väst. Utöver det har GKN Aerospace även kontinuerligt samarbete med högskolan inom ytterligare ett flertal forskningsprojekt på doktorand- eller seniorforsknivå.

– Vi har ett väldigt bra samarbete och att kunna knyta duktiga doktorander till oss är i förlängningen också ett sätt att hitta personal med rätt kompetens, säger Peter Emvin, som själv doktorerade inom aerodynamik vid Chalmers tekniska högskola 1997.

Att samla GKN:s egna specialister under samma tak som högskolans seniorforskare och doktorander inom produktionsteknik, öppnar för effektiva och inspirerande projekt.

Vardagskontakten betyder mycket

– Det som är unikt här är den öppna arenan där olika kompetenser samlas runt en gemensam verkstadsyta. Det skapar en fantastisk forskningsmiljö och för oss som företag är det en stor fördel att kunna jobba fram och testa nya teknologier på det här sättet, säger

Peter Emvin, som inte minst lyfter fram fördelarna med den vardagliga kontakten. Samtidigt är han noga med att påpeka att det finns en tydlig sekretessgräns mellan doktorandprojekten, där GKN och högskolan samverkar, och företagets egna forskningsprojekt.

Varje vecka hålls samverkansmöten med Högskolan Väst, Innovatum och statliga forskningskoncernen Swerea, som också har personal på PTC. Då diskuteras nya doktorandprojekt och hur man tillsammans kan fortsätta utveckla PTC som arena.

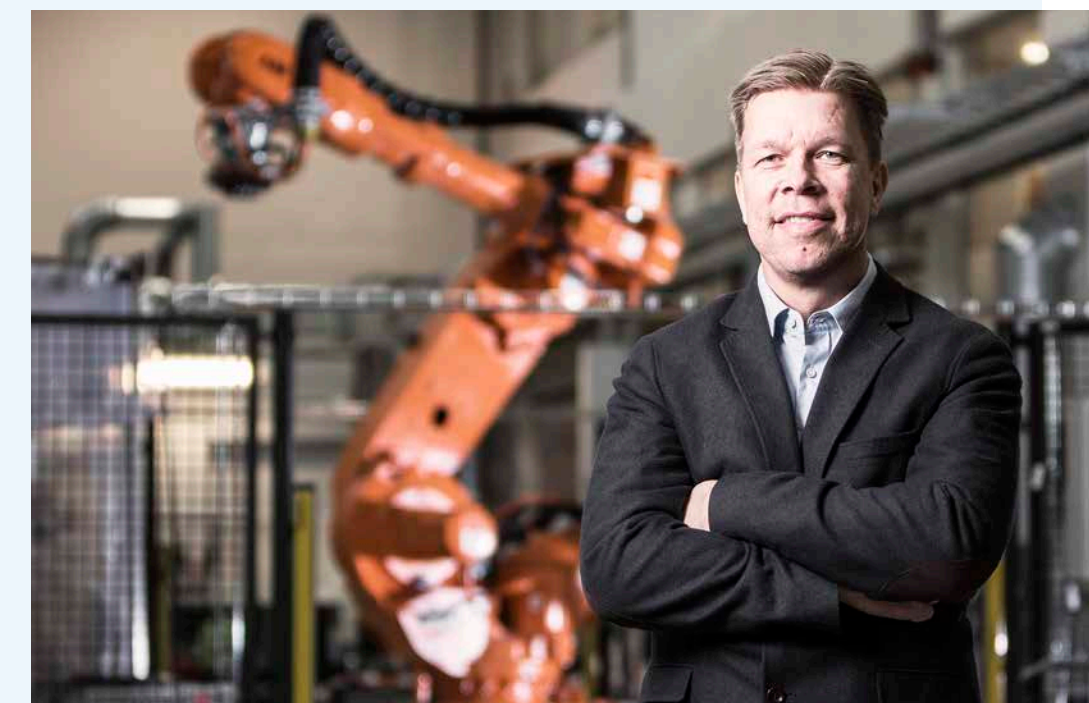
– Med gemensam kraft kan vi skapa större projekt där vi utvecklar såväl nya doktorer som utrustningen på arenan, sam-

tidigt som vi genom forskning hittar nya tekniska lösningar som kan implementeras i vår produktion, påpekar Peter Emvin.

Det nära samarbetet med Högskolan Väst öppnar också andra dörrar för GKN.

Nya samarbeten via HV

– Via högskolans kontaktnät kan vi hitta samarbeten med exempelvis underleverantörer som jobbar med att utveckla teknologier utifrån sin spetskompetens. Vi kan då bistå med möjligheten att demonstrera nya metoder inom exempelvis mätning, sensorer eller verktyg på våra flyg- och raketmotorprodukter.

Bara under 2013 och 2014 har vår avdelning anställt två doktorer från Högskolan Väst, säger Peter Emvin, chef för forskning inom material- och tillverkningsteknik vid GKN Aerospace.

▶ FRAMTIDENS KLASSRUM FÖRNYAR PEDAGOGIKEN

– I projektet Framtidens klassrum har vi fokus på pedagogiken och lärandet, säger Elin Wallberg, Corporate Citizenship Officer på Samsung Electronics Nordic.

Elin Wallberg, Corporate Citizenship Officer, Samsung Electronics Nordic.

Det globala hemelektronikföretaget har sedan 2013 lagt extra mycket kraft på att bland annat bidra till utvecklingen av samhället när det gäller barn och ungas rätt till likvärdig utbildning.

– Framtidens klassrum är ett projekt där vi med våra lösningar kan bidra till framtidens undervisning. För det är i grunden det som projektet handlar om, understryker Elin Wallberg.

Samarbete med Högskolan Väst är Samsungs första på högskolenivå.

– Vi har sagt att det ska löpa på utan att sätta en uttalad slutpunkt. Istället utvärderar vi och stämmer av med jämna mellan-

rum och under 2015 ska totalt tre klassrum vara utrustade med ny digital teknik. Det gör att högskolans forskare kan jobba vidare med att utveckla en pedagogik som tar vara på teknikens möjligheter inom exempelvis interaktivitet, säger Elin Wallberg.

Hon konstaterar att skolan står inför ett skifte och att högskolans och Samsungs två helt olika roller här kan förenas i ett gemensamt intresse.

Tekniken kan förbättra lärandet

– Vi vill båda utveckla en skola som ännu bättre än idag kan möta elevernas behov. Inom Samsung globalt är detta ett pionjärprojekt som följs med stort intresse, säger Elin Wallberg.

Samtidigt betonar hon att exempelvis läsplattor och interaktiva skrivtavlor i sig inte automatiskt utvecklar undervisningen.

– Det är samspelet mellan lärare, elever och teknik som skapar de nya möjligheterna. Tekniken ersätter inte läraren utan är ett verktyg som kan förbättra lärandet.

▶ FORSKNINGSTANKAR SOM INSPIRERAR I VARA

Varas bildningschef Pernilla Engqvist Widegren ser stora fördelar med forskningssamarbetet kring kommunens tidiga stödinsatser inom förskolan.

Projektet ”Tidiga insatser i förskolan” i Vara kommun handlar om att i ett tidigt skede erbjuda extra stöd till barnfamiljer. Genom tre förskoleteam med geografisk spridning i kommunen identifieras behov i vardagen som på ett naturligt sätt tas upp med föräldrarna. Varje team består av en socialpedagog och en specialpedagog.

– Genom att teamen är organiserade inom skolan så upplevs det troligtvis mindre känsligt för föräldrarna att diskutera bekymmer, än om man skulle behöva vända sig till socialförvaltningen. Nu är stödet en naturlig del av vår förskoleverksamhet. Det kan handla om att fånga upp situationer som uppstår vid maten eller vid hämtning och lämning. Då kan vi utan att göra en stor grej av det, prata med föräldrarna och våra team kan erbjuda dem hjälp, råd och stöd både i förskolan och i hemmet, säger Pernilla Engqvist Widegren.

Fler vågar ta initiativ

Misstankar om allvarigare missförhållanden hanteras fortfarande av socialförvaltningen, men genom tidiga insatser via förskolan förebyggs det som kan växa till ett stort problem.

– Sedan vi drog igång den här satsningen så har vi märkt att betydligt fler ute i verksamheten vågar ta initiativ till stödinsatser. Jag har hittills inte upplevt att det funnits någon dramatik i det

vare sig hos familjerna eller hos vår personal. Det ser jag som ett tecken på att vi lyckats, konstaterar Pernilla Engqvist Widegren.

Genom observationer och intervjuer följs projektet av Högskolan Västs forskare, som ger löpande återkoppling kring metodik och arbetssätt. Några av frågeställningarna är vilket lärande som sker i verksamheten, hur barnets situation påverkas och hur pedagogernas yrkesroller formas.

Forskarnas perspektiv utvecklar

Att Högskolan Väst följer projektet i forskningssyfte har bidragit med en extra dimension.

– Forskarna är med i uppföljningsdiskussionerna och kommer med reflektioner och input som inspirerar oss. Deras perspektiv betyder väldigt mycket för utvecklingen, säger Pernilla Engqvist Widegren.

Pernilla Engqvist Widegren, bildningschef, Vara kommun.

NY UTBILDNING SKA FÖRBÄTTRA MOTTAGANDET AV ENSAMKOMMANDE BARN

Årligen kommer ett stort antal barn och ungdomar utan medföljande förälder eller annan legitim vårdnadshavare till Sverige för att söka asyl, så kallade ensamkommande barn. Barnens levnadsöden och bakgrund varierar men gemensamt för dem alla är att de befinner sig i en utsatt situation. Det är ett viktigt gemensamt ansvar för de berörda myndigheterna att mottagandet av barnen blir så bra som möjligt. Högskolan Väst har nu format en utbildning för de yrkeskategorier som berörs av mottagandet.

TEXT: JEANETTE FRYKNER

Linnéa Åberg är universitetsadjunkt i socialt arbete och doktorand i arbetsvetenskap vid Högskolan Väst. Hon forskar om mottagande och integration och är ansvarig för en ny uppdragsutbildning som ska ge deltagare stöd i arbetet med detta.

– Eftersom det finns ett stort behov av att flera samhällsaktörer samarbetar på bästa sätt för att kunna arbeta med mottagande så har vi för första gången skapat en uppdragsutbildning som ska kunna leva upp till de nya behoven. Vi kan se på ett samhälleligt plan att den här gruppen ökar, och vi ser hur nya verksamheter växer fram runt om i Sverige. Så för högskolan som har ett stort forskningsintresse och som undervisar i socialt arbete, så har vi sett att de nya livsvillkoren innebär att arbetssätten behöver utvecklas för att bli bättre. I det här fallet har kursen tagits fram i ett nära samarbete med Fyrbodals kommunalförbund, men den vänder sig också till professioner som befinner sig utanför de kommunerna, säger Linnéa Åberg.

Många aktörer möter barnen

Ämnet för kursen är socialt arbete och social omsorg och vänder sig till de professioner som möter ensamkommande flyktingbarn i olika sammanhang. Det är många aktörer inblandade på olika sätt när ett barn kommer till Sverige utan vårdnadshavare, till exempel socialtjänsten, god man, familjehem, boenden, hälso- och sjukvården, Barn- och ungdomspsykiatri och skolan.

– Personer som blir inblandade i mottagande och integrationsarbete har stor nytta av att gå en sådan här kurs. Olika samhällsaktörer behöver samarbeta för att det ska fungera på bästa sätt och kursen ska hjälpa till att synliggöra när mitt ansvar slutar och var ditt ansvar börjar. Tillsammans har vi ett stort ansvar för att barnen får sina behov och rättigheter tillgodosedda och får ett stöd

som är socialt inkluderande. Det innebär inte minst att barnens egna uppfattningar och kompetenser tas tillvara och blir en del av arbetet, säger Linnéa Åberg.

Kursen innehåller olika delar såsom till exempel asylprocessen, barns rättigheter, globala familjer samt kristeori. Både lärare och forskare från högskolan men även yrkesverksamma med specialkunskaper om denna målgrupp, kommer att vara delaktiga i utbildningen.

NOTISER

25
1990-2015

Högskolan Väst 25 år

Den 1 juli 1990 är högskolans officiella födelsedag. Då inrättades en ny högskolenhet med namnet Högskolan i Trollhättan/Uddevalla genom ett riksdagsbeslut som hade föregåtts av inte mindre än 26 motioner från regionens riksdagsledamöter. Högskolans 25 år ska firas under andra halvan av 2015. Det blir bland annat extra festliga välkomstdagar för de nya studenterna vid terminsstarten, ett öppet hus i september för alla intresserade samt en stor jubileumsfest i oktober för personal och vänner. I höstens nummer återkommer vi med milstolpar, högskolans utveckling och glimtar från firandet.

NR18

Högskolan Väst arrangerar den 11-13 juni för artonde gången den internationella forskningskonferensen inom regionalvetenskap och entreprenörskap, Uddevalla Symposiet 2015. I år med temat kring regional utveckling i stort och bland annat kring "cross-border" faktorer för tillväxt och utveckling. Symposiet alternerar mellan olika länder och denna gång är det Syddansk Universitet i Sønderborg i Danmark, som är värd och som också finns i högskolans gränsregion. Närmare 150 seniora forskare och doktorander förväntas komma och flera av högskolans forskare kommer att delta och presentera sin forskning inom bland annat destinationsutveckling, entreprenörskap och välfärdsområdet.

STUDENTPOLITISKT TOPPMÖTE I TROLLHÄTTAN

Cirka 300 studenter huserade i tre dagar i april på Högskolan Väst när Sveriges Förenade Studentkårer (SFS) höll sitt årliga fullmäktigemöte; SFSFUM. Det är ett studentpolitiskt toppmöte och organisationens högsta beslutande organ. Under SFSFUM väljs också organisationens förtroendevalda. Av tradition hålls detta möte på den högskola som innehar utmärkelsen Årets Studentstad, vilket Trollhättan gör för läsåret 2014/2015. Träffen inleddes med en debatt kring utbildningskvalitet och toppades med besök av Helene Hellmark Knutsson, minister för högre utbildning och forskning.

REPRÉSENTERAR AKADEMIN I VÄSTSVERIGE
Vice rektor för innovationsfrågor, **STEFAN CHRISTIERNIN**, sitter sedan februari månad i det västsvenska partnerskapet för EU:s strukturfonder. Han är utsedd att representera akademien i Västsverige och bland övriga ledamöter finns representanter för kommuner och landsting, fackförbund, försäkringskassa, arbetsförmedling, intresseorganisationer samt näringsliv. Västsveriges strukturfonds-partnerskap har uppgiften att prioritera bland inkomna regionala projektansökningar inom socialfonden respektive regionalfonden. Strukturfonderna, som fungerar som EU:s regionalpolitik, syftar till att utveckla Europas regioner genom att minska regionala skillnader och ojämlikhet mellan människor.

ÅRETS CO-OPFÖRETAG VOLVO PENTA: "TACK FÖR ATT VI FÅR LÅNA ERA STUDENTER"

Båt- och industrimotortillverkaren Volvo Penta i Vara har belönats med utmärkelsen Årets Co-opföretag 2014 av Högskolan Väst.

– Man har under många år visat ett stort engagemang och jobbat aktivt med att ta emot Co-opstudenter. Som högskola med inriktning mot arbetsintegrerat lärande är vi helt beroende av sådana företag, säger rektor Kerstin Norén.

TEXT: ERIK TORSTENSSON FOTO: ROBERT SVENSSON

Vid en ceremoni i samband med den årliga Co-opträffen vid Högskolan Väst i mars överlämnade hon både blommor och diplom till Volvo Pentas representant, Leif Funke. Han är chef för teknik- och underhållsavdelningen, där man sedan 1998 konsekvent utvecklat Co-opsamarbetet med högskolan.

– I snitt har vi alltid två studenter hos oss och det har ett viktigt signalvärde för vårt företag. Vi visar att skola och arbetsliv måste samverka och ur ett samhällsperspektiv vet vi att ingen av oss klarar sig på egen hand, säger Leif Funke.

Den inställningen understryks av att Volvo Penta dessutom har en företagsrepresentant i högskolans programråd för utbildningen Industriell ekonomi.

En del av rekryteringsprocessen

En av företagets första Co-opstudenter från 1998 är idag avdelningschef och givetvis är anställningsformen, där eleverna varvar studierna på högskolan med avlönade praktikperioder, ett ypperligt sätt att knyta till sig arbetskraft inför framtiden. För Volvo Penta i Vara är det extra angeläget.

– Vi har ett demografiskt problem eftersom

många av våra anställda är äldre. Och det är inte självklart idag att yngre välutbildade människor utan vidare söker sig till jobb i våra trakter i konkurrens med storstäderna, säger Leif Funke.

Han är stolt över Högskolan Västs utmärkelse och även om företaget, som ingår i Volvokoncernen, har en tuff tid bakom sig så har satsningen på Co-opstudenter aldrig varit ifrågasatt.

– Nej, vi vet att vi på något sätt alltid får tillbaka det engagemang som vi investerar i det här. Det bidrar samtidigt till att skapa dynamik i företaget, eftersom studenterna kommer in med färsk kunskap inom flera områden. Exempelvis inom IT.

Studenterna blir en del av organisationen
Högskolan Väst får ofta höra väldigt mycket positivt från sina Co-opstudenter, enligt rektor Kerstin Norén.

– Min erfarenhet är att de är väldigt nöjda och att arbetsperioderna ger både erfarenhet och mycket glädje, säger hon.

Leif Funke ser flera framgångsfaktorer som gynnar både företagen och studenterna.

– Men det viktigaste är nog att verk-

Det finns cirka hundra företag som tar emot Co-opstudenter från Högskolan Väst. Sedan 2008 utses Årets Co-opföretag och utmärkelsen för 2014 tilldelades Volvo Penta i Vara. Drift- och underhållschefen Leif Funke fick ta emot diplom och blommor.

UR HÖGSKOLAN VÄSTS MOTIVERING

"Att anställa en Co-opstudent är ett åtagande som Volvo Penta tar på stort allvar – man ser en framtida kollega i studenten och behandlar henne eller honom därefter."

"Konceptet Co-op är väl känt i organisationen och alla led i verksamheten är engagerade i Co-opstudenterna."

ligen bjuda in dem i vår vardag och se till att de känner sig som en del av organisationen fullt ut. Hos oss får de i regel alltid ta sig an ett riktigt uppdrag. Det kan vara ett problem som vi själva inte riktigt kunnat lösa, men som studenterna med sina nya insikter kan hitta andra vägar att ta sig an, konstaterar Leif Funke.

Alla Co-opstudenter får söka sina platser och rekryteringen fungerar som en vanlig jobbanställning. På Volvo Penta i Vara följer man också kontinuerligt upp arbetet med Co-op för att det ska ge studenterna bästa möjliga utbyte.

– Vi har haft många sökande genom åren och vi är väldigt glada över att vi får låna högskolans studenter på det här sättet, säger Leif Funke.

CO-OP I KORTHET

Cooperative Education innebär att studenter varvar studier med betalda arbetsperioder. Oftast 40 veckor fördelade på tre eller fyra perioder under hela utbildningsperioden på cirka fyra år. För företagen är modellen ett sätt att rekrytera och att studenten har lön under arbetsperioderna skapar extra motivation. Ofta gör Co-opstudenten också sitt examensarbete vid företaget.

FOKUS PÅ FLASKHALSAR

För att ett företag ska vara effektivt, krävs det att produktionen "flödar" och att det inte finns några "flaskhalsar" som stoppar upp flödet. Många svenska industriföretag behöver öka kunskapen och få ett mer effektivt flöde. Därför har Högskolan Väst, tillsammans med Innovatum och Swerea IVF, börjat göra "flaskhalspromenader" ute på företagen.

TEXT: KARIN NOBIS/ HELENA GRANATH

Med en "flaskhals" menas den resurs i produktionskedjan som är överbelastad och som begränsar vad som kommer ut från processen. Att förstå var flaskhalsar finns och hur de flyttar sig är viktigt för ett effektivt förbättringsarbete.

Det finns en rad metoder för att hitta flaskhalsar i produktionsflödet. Men i verkligheten är flaskhalsar svåra att hitta och många av de metoder som finns kräver omfattande beräkningar och simuleringskunskaper, vilket gör dem för omständliga och krångliga att använda för många företag.

The bottleneck walk

Metoden som forskarna på Högskolan Väst provar tillsammans med olika företag kallas "The bottleneck walk" och är utvecklad på ett universitet i Tyskland. Metoden skiljer sig från andra metoder genom möjligheten att identifiera flaskhalsar utan att göra beräkningar eller tidsstudier.

Under hösten har forskarna provat "The bottleneck walk" på flera olika företag med lyckat resultat. Ett av företagen som varit med är Westcoast Windows. Där gick "flaskhalspromenaden" till så att forskarna och produktionsledarna ritade upp produktionsflödet och gick sedan ut i produktionen och följde flödet. Första rundan analyserades och sedan gjordes två vandringer till och sist en summering.

– Metoden visade sig fungera bra på det valda flödet. Det gick snabbt att samla in och bearbeta informationen och resultaten kändes trovärdiga eftersom flaskhalsarna dök upp där produktionsledaren hade förutsett att de skulle finnas, säger Lisa Simonsson, forskningsingenjör på Högskolan Väst.

Studenter besöker företag

Flera företag har besökts under våren och på Högskolan Väst har två examensarbeten startats upp på temat. Carl Eriksson är en

av de studenter som gör sitt examensarbete om bottleneck walk.

– Det fina med metoden är att den är manuell och inte kräver något IT-stöd för att samla in data. Detta gör att den är både billigare och snabbare att implementera än ett datasystem.

– Under projektets gång har jag besökt fyra företag för att testa metoden i deras produktion. Flera företag har visat intresse för metoden och tycker att det är relevant att vara medveten om var flaskhalsen befinner sig i deras produktion. Jag har redovisat var metoden säger att flaskhalsen finns och sedan har vi diskuterat med företaget om resultatet kan stämma.

För att stärka samverkan ytterligare har nätverket "Fokus på flöde" formats under våren. Målsättningen är både att bidra till konkret nytta i industrin och att påbörja forskning och utveckling inom området – utifrån företagets behov.

UNIK UTBILDNING FÖR MER JÄMLIK VÅRD

Patienter får inte alltid en jämlik vård. Behandling och bemötande kan bero på kön, ålder, sexuell läggning, etnicitet, klass, funktionsförmåga, religion eller bostadsort. För att skapa förutsättningar för ett mer jämlikt bemötande av framtida vårdpersonal utbildas nu lärare inom olika vårdutbildningar på Högskolan Väst i normkritiskt perspektiv.

TEXT: ANNA HALLBERG

I höstas inleddes en satsning på normmedvetenhet inom högskolans vårdutbildningar, genom den unika utbildningen Normmedvetet vårdande för högskolans vårdlärare. Högskolan Väst vill att studenterna på sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeprogrammen samt socialpsykiatrisk vård efter sin examen ska kunna arbeta i vården med en normmedveten blick och känna till vårdens problematik kopplad till normer, föreställningar och bristande jämlikhet. I sitt kommande yrkesliv ska de kunna granska sina egna och andras värderingar och bryta normer när de står i vägen för att ge patienter god vård. De ska också känna till innebörden av att ge jämlik vård och hur de kan arbeta för ökad jämlikhet.

– Det är viktigt att sätta fokus på att ge alla patienter lika behandling utifrån individuella behov. Det kan tyckas självklart men tyvärr behövs denna typ av utbildning för att kunna skapa ett jämlikt agerande. Genom ökad medvetenhet hos våra lärare hjälper det till att medvetandegöra våra studenter, säger Elisabeth Dahlborg Lyckhage, kursansvarig, Högskolan Väst.

Genomgång av kurslitteratur

Utbildningsmodellen har tagits fram i samarbete med Västra Götalandsregionens Kunskapscentrum för Jämlik Vård. Ett trettiotal lärare har genomgått premiäromgången. Kursens syfte är att öka lärarnas kunskap och medvetenhet om mänskliga rättigheter, maktordningar, osynliggörande

och normativa uppfattningar i vården. I linje med högskolans profil Arbetsintegrerat lärande, AIL, ingår det att arbeta med den egna undervisningen. Kursdeltagarna examinerades bland annat genom att de arbetade fram förslag på revideringar i sina respektive kursplaner och litteraturlistor. Vad är det för norm som styr de olika läroböckerna? Vilka aspekter är det studenterna examineras på? Vad är det för bild av världen, och vården, som ges till studenterna under utbildningstiden? Föreläsningstillfällena tog exempelvis upp olika maktordningar såsom genus, klass, funktion, etnicitet och sexualitet.

Ger unik kompetens

– Ambitionen är att alla studenter inom vårdutbildningarna som examineras från Högskolan Väst, går ut i arbetslivet med en unik kompetens. De blir medvetna om de normativa mekanismer som styr relationer och kunskap i hälso- och sjukvården, och känner till hur de kan leda till att patienter bemöts fördomsfullt, kränkande eller felaktigt. På så sätt kan dessa normer synliggöras, ifrågasättas och brytas när det behövs, säger Elisabeth Dahlborg Lyckhage.

Våren 2015 fortsätter arbetet med att utveckla detta ytterligare. Från april finns det dessutom en doktorand knuten till projektet som tillsammans med seniora forskare följer projektet. Forskningen drivs i två linjer: lärar- respektive studentperspektivet. Med intervjuer, frågeformulär och observationer utforskas de effekter som satsningen ger. Bland annat utvecklas ett instrument för att mäta normmedvetenhet bland studenterna.

Bosse visar oss in i en värld av svetsar, plåtpressar, plåtsaxar och kantpressar. Det är ordning och reda, var sak på sin plats. Eleverna har precis gått på påsklov, men Bosse har stannat kvar för att ta emot oss. Han demonstrerar en av svetsarna och svetslopporna hoppar runt. Här är Bosse hemma, det märks.

Han började jobba inom industrin när han var i tjugooårsåldern och han har erfarenhet både från verkstadsindustrin och från bilindustrin. 2008 blev han varslad från sitt förra jobb. Det var som han säger, året då allt rasade i byggindustrin.

– Jag insåg att mitt jobb låg pyrt till. I den vevan ringde rektorn för industriprogrammet, som jag haft mycket kontakt med genom mitt arbete, och frågade om jag var intresserad av att jobba på skolan. Så det är en tillfällighet att jag hamnade här. Jag ångrar det inte en sekund.

"Gruppen hjälptes åt, vi träffades på ledig tid och peppade varandra."

– För att sedan kunna få en fast anställning så behövde jag lärarkompetensen, och jag kan väl inte säga att jag var särskilt positiv till att plugga till en början. Jag hade jobbat med ungdomar tidigare, bland annat genom att ta emot elever från gymnasieskolan, och jag tänkte lite: Hur svårt kan det vara?

Längtade till högskolan

Men idag ser han det med helt andra ögon. Och han känner sig lika hemma i högskolans lokaler som på industrigolvet.

– Alla lärare inom Uddevalla kommun måste ha pedagogisk utbildning, berättar Bosse. Det är en bra kvalitetsstämpel.

– Det är inte alltid lätt att hantera en elevgrupp. Vissa elever är omotiverade och det kan vara en tuff arbetsmiljö. Så om några lärare behöver pedagogisk utbildning så är det vi yrkeslärare. Men så såg jag det inte från början.

Den första studietiden var tuff.

– Jag hade lite panik första veckorna, men det gick snart över. Resten av tiden hade jag en go känsla och jag längtade efter att komma till högskolan varje vecka.

Han tyckte att studierna var riktigt kul. Och han är övertygad om att det var lärarnas och gruppen förtjänst.

– Lärarna la nivån efter gruppen. Vi är praktiker, och de anpassade formen efter oss.

– Och gruppen var mixad. Vissa av oss hade redan några års erfarenhet som yrkeslärare och hade sökt utbildningen för att få behörighet. Andra läste utbildningen för att därefter söka jobb som

yrkeslärare. Och vi hade olika yrkesbakgrund – det var svetsare, frisörer, stylister, sjuksköterskor, murare, snickare och kockar. Vi bidrog alla med olika perspektiv, det var häftigt med den gemensamma processen. Trots så olika bakgrund hade vi ändå så mycket gemensamt. Själv kände jag att jag hade mycket att berätta, kunde ge många exempel från mina tidigare arbeten.

Träffar på campus varje vecka

Upplägget med träffar på campus en dag i veckan passade honom som handen i handsken.

– Jag gillar kontakten med människor, att man kan diskutera. För mig, som är en "doer", fastnar det bättre då. Redan efter två träffar kände jag "wow vad häftigt" tack vara formen på utbildningen och gruppen jag ingick i.

– Gruppen hjälptes åt, vi träffades på ledig tid och peppade varandra.

Har kontakt med sina gamla elever

Att Bosse trivs på jobbet syns lång väg. Det kombinerade arbets- och lunchrummet delar han med sina kollegor och här bollar de idéer och stöttar varandra när det behövs.

– Vår arbetsgrupp på skolan är kanonbra. Och vi har mycket skoj tillsammans med eleverna. Jag tror det är det som gör att de kommer. Man får så tydlig och direkt feedback av eleverna. Det är en verklig belöning.

Jag är nyfiken på vart eleverna tar vägen efter gymnasieutbildningen och Bosse berättar att många hamnar på någon av de många mindre verkstadsindustrierna i Fyrbodalområdet.

– Många av de sista varvsarbetarna går i pension nu och företagen rycker i eleverna efter utbildningen. Det är jätteskoj.

Bosse har kontakt med många av sina gamla elever och berättar stolt att de allra flesta har jobb.

– De har mognat, det har gått bra för dem. Det är då jag får mitt betyg, ett kvitto på att jag gjort ett bra jobb.

Önskar sig specialpedagogik

Innan vi skiljs åt skickar Bosse med ett önskemål om utbildning inom specialpedagogik i yrkesämnen.

– Jag är jättesugen på att läsa vidare. Idag finns inget lärosäte som ger en sådan utbildning för oss yrkeslärare, men det finns ett skriande behov. Kvaliteten i undervisningen blir bättre med högre utbildning. En utbildning i specialpedagogik för oss yrkeslärare, det kan inte bli annat än bra.

SÅ BERÄKNAS BRISTYRKEN

Rapporten "Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden" från Universitetskanslersämbetet (vt-15) visar på ett antal bristyrken, däribland yrkeslärare. Brist innebär att antalet examinerade beräknas till mindre än 80 procent av rekryteringsbehovet.

YRKESLÄRARE

— EN VINSTLOTT FÖR BOSSE

På Uddevalla gymnasieskola, Östrabo Yrkes, möter vi Bo "Bosse" Jonasson. Sedan fem år tillbaka jobbar han där på industriprogrammet, inriktningen plåt och svets. Han är själv gammal elev på programmet, men trodde inte för ett ögonblick att han själv en dag skulle jobba i skolans värld som examinerad yrkeslärare. Men tillfälligheter ledde honom tillbaka. Sin pedagogiska kompetens har han skaffat sig på Högskolan Västs yrkeslärarprogram.

TEXT: ANNA TANDERUD FOTO: ANDREAS OLSSON

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

AVSÄNDARE:
Högskolan Väst, 461 86 Trollhättan

Våra utbildningar gör dina medarbetare starkare på jobbet.

Världen utvecklas allt snabbare och behovet av ny kunskap ökar. Våra uppdragsutbildningar utformas tillsammans med samarbetspartners inom näringsliv och samhälle. De bygger därför på många års forskning såväl som dagsaktuell, branschspecifik kunskap. Vi stärker er inför framtida utmaningar. Välkommen!

Läs mer och hitta din
utbildning på Sveriges
ledande AIL-högskola.
HV.SE

HÖGSKOLAN VÄST

